

શ્રી. નગેશાય નમઃ

નાગર ભક્ત

(નરસિંહરામ)

નાટકનાં ગાયનો.

કેળામીજીવણી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

વિદુલદાસ હેમચંપાઈ ભાવનગરવાળા એવું કે.

શ્રી. વિજય નાટક નાટક સામાજિક ગાલીક

મુ. કરાચી.

આ સ્થાપિતના સર્વ હકક પ્રસિદ્ધ કરનારને સ્થાપીન છે

દિનકર પ્રેમમાં સંસ્કાર પાત્રક હકક આપ્યું. — કાચી

ગાવૃત્તિ ત્રીજી

પ્રત ૧૦૦૦

સંવત ૧૯૭૪

સને ૧૯૧૭

કીમત ૦—૨—૦

નામદાર મુંબઈ સરકાર

ગવર્નમેન્ટ લેબોરેટરીમાં વિદ્વાન સરકારી ડાક્ટરે અમારી બનાવેલી બાદશાહી ચાકુતી અનંગ વિલાસની ગોળીઓ બનાવવાનું કાર્ય કરીને તેમાં કોઈ પણ જાતની તુકશાનકારક ચીજ નથી એવું સર્ટીફિકેટ આપેલ છે. અને એ ઉમદા રજવાડી દવા અકસીર હોવાથી જ વિલાયતમાં પાસ થએલા મોટા ડાક્ટરો, રાજા મહારાજાઓ, નવાબો તથા દેશી અને ઇંગ્લેન્ડ અદસ્થો અને મોટા સરકારી અમલદારોમાં પણ ખુબ ચાલુ છે.

બાદશાહી ચાકુતી.

અનંગ વિલાસ

અમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરુષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી ચાકુતી વીર્યવિકારના તમામ વ્યાધી મટાડે છે. અને વિર્ય ઘટ્ટ બનાવી ખર્ચ પુરુષાતન આપે છે. ખરી મરદાઇ આપનાર અને નબળા માણસને પણ જીવાનની માફક બેરાવર બનાવનાર છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈ પણ જાતની પરેશાની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ડબ્બી એકના રૂપિયા દસ,

બાદશાહી યુનાની લેપ

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે; તે નસોને તાકાત આપે છે. ખર્ચ પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ ફતેહમંદ બતાવે છે. આર્થ્રાઇટિસ એકની ડબ્બીના રૂ. આઠ દવાઓનું પોસ્ટ ખર્ચ જુદું.

ડાક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ-રાજકોટ-કાઠીયાવાડ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૩૭૧ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ જા.ગા.ર.ભડત-ગાયનો

વિષય ૨ - : ૨૪

પાત્રોના નામ.

પરૂષ પાત્રો.

- શુભધાર.....નાટ્ય લજ્જવનાર પંડીત
શ્રીકૃષ્ણજી.....પરમાત્માનો દ્વાપરમાં મળેલો સુંદર અવતાર
શંકર.....કૈલાસપતી પરમાત્મા
નરસિંહરામ.....શ્રી કૃષ્ણજી પરમાત્માનો પરમભક્ત
જંસીધર.....નરસિંહરામનો મોટો ભાઈ
સારંગધર.....જંસીધરનો સાળો
શામળશા.....નરસિંહરામનો પુત્ર
મહનમહેતો.....શામળશાનો સાસરો
દીક્ષીત્ર.....મહનમહેતાનો ગોર
નારજી.....પ્રજાના તનય પ્રજ્ઞના પરમ ભક્ત
વીજ્ઞ.....ક્ષીર સગરમાં નીવાસ કરનાર સત્વગુણી પરમાત્મા
ધર્મરાજ.....સર્વે જીવનો ન્યાય કરનાર દયાળુ રાજા
શ્રીરંગધર.....કુંવરભાઈનો સાસરો
કંજુસલાલ.....જુનાગઢ નીચે સી કંજુસ વાણીઓ
ન્યાયચંદ.....તેનો ઉદાર પુત્ર
માંડળીક.....જુનાગઢનો રાજા
પદમસેન.....પડનગરનો રાજા

નટી..... પુત્રધારની સહયુક્તી સ્ત્રી
રાધાજી .....શ્રી કૃષ્ણજીના પરમ પત્ની સ્ત્રી
માણિક્યાઈ....નરસીંહરામ ભક્તની સ્ત્રી
કુંવર્યાઈ.....નરસીંહ ભક્તની પુત્રી
જીડીયાઈ.....મદનમહેતાની પુત્રી, શમળાની સ્ત્રી
માન્યાઈ.....જીડીયાઈની મા
પ્રેમકુંવર } જીડીયાઈની સાહેબીઓ
હેમકુંવર }
યાનકુંવર .....કુંવર્યાઈની સાસુ
છબલ... .....કુંવર્યાઈની નણંદ
કમળાયાઈ. ...નરસીંહરામ ની લાભી પત્નીધરની સ્ત્રી
એ ગીતાય નાધુજી, નાગરો, દરમારી, આપનાર ત્રિંગેર વીંગેર

॥ ॐ नमः शिवाय. ॥

श्री नागर भक्त शिरोमणि नाटकनो दुक सार.

- प्र. १—मां नरसीहरामना लाछ पंरसीधरनी स्त्री कमणानी कुरता
अने कमणाना लाछ सारंगधरनी जटपटथी नरसीहरामने
कुटुंबनो तीरस्कार मणतां न्यालयंदनी संपुर्ण लजाछ.
- प्र. २—मां नरसीहरामना कुटुंबने न्यालयंद अश्रय आपे छे ते
जेछ कंजुसलासनी कुरता अने कस्तुरयाछनी उदारता.
- प्र. ३—मां जुनागढ पासेना जंगलमां नरसीहरामनी पुर्ण लडितथी
गोपनाथ मङ्गहेवनुं प्रसन्न थवुं.
- प्र. ४—मां नरसीहरामनी पुत्री कुंवराछनुं पोतानी माता तथा
लाछने धीरेज आपी गोर साथे सासरे जवुं. सारंगधरने
न्यालयंद तरङ्गथी मणतो तीरस्कार.
- प्र. ५—मां बंदावनमां श्रीकृष्ण तथा गोपीजननुं राममंडल त्यां
नरसीहरामने श्रीपती तरङ्गथी वरदान मणे छे.
- प्र. ६—मां कंजुसलासने घेर आवी पोताने मणेन श्री कृष्ण मंदीरमां
रहेवा माटे न्यालयंदनी रत्न लछ कुटुंब सद्गीत नरसिंहरामनुं
जवुं.
- प्र. ७—मां वडनगरमां महन महेतानी पुत्री जुडीआछ पोतानी ज्हेन
पण्डीओ जेडे नीहोष त्रेभी रमत रमे छे ते जेछ जुडीआछनुं
सगपणु करवा माटे जुडीआछनी माता मानआछना उहेवाथी
महनमहेतो दीक्षीन गोरन जुनागढ मोडले छे.
- प्र. ८—मां लकत नरसिंहरामनी प्राणी मात्र परनी दयाजनक लामु.

ણી. અને સારંગધરની ચતુતા જોઈ બહા ન્યાયમંડનો બોધ. ત્યાં એક દેહને ઘેર બજન ગાવા જવાની નરસિંહરામે હા કહેવી. સારંગધરનો ભકતને નાતખારો મુકવાનો નીશ્ચય. ત્યાં પ્રભુની માયાથી સારંગધરના બોલાવેલા નાગર કુમારોને નાપાસ કરી વણીક વેસે આવેલ પ્રભુ સાથે દીક્ષીત ગોરનું નરસિંહરામને ઘેર જવું.

પ્ર. ૯—માં વાણીઆને વેશે આગી પ્રભુ શામળશાનું સમપદ્ય કરી જાય છે. ભકતીમાં ભાન ભુલેલા નરસિંહ ભકત તે સાંભળી આનંદ પામે છે દીક્ષીત ગોરને દક્ષણા દેવી બાકી રહી તેથી અને કંજુસલાસનો રૂપીઓ માગણો હતો જેથી નરસિંહરામની અરજ સાંભળી પ્રભુજી અંતરીક્ષથી રૂપામહોગને વરસાદ વરસાવે છે.

અંક બીજો.

પ્ર. ૧—માં નીચ સારંગધરના ખટપટ ભરેલો પત્ર વાંચીને જીડીઆ-ધના સમપદ્ય વીશે દીક્ષીત ગોરને ઠપકા અને નરસિંહરામથી ખતી શકે નહીં તેટલી સામગ્રી સાથે જન લાવવાનો પત્ર લખી મહાનમહેતો દીક્ષીત ગોર । જુનાગઢ પાઠા મોકલે છે.

પ્ર. ૨—માં શ્રી કૃષ્ણજીની સહાયનાથી ભકત નરસિંહરામ શામળશાના વીવાની શુભ તૈયારી કરે છે અને માંડણીક રાજની પરીક્ષામાં નરસિંહરામ ભકત નીર્દોષ કરે છે.

પ્ર. ૩—માં સર્વ ગોપીઓ સાથે લઈ શ્રી કૃષ્ણજીનું ભકતના શુભ શામળાની જનમાં જવું.

પ્ર. ૪—માં શામળશાની જન ત્યાં પ્રભુજી સર્વે સાથે આવી અને

રીસાએલ કુંવરબાઇને તેનું મામેરું ભરવાનું વચન આપી જા-
નદથી શામળશાના વીવા કરવા સહિ સાથે પ્રજ્ઞા વડનગર
પધારે છે.

પ્ર. ૫—માં લખ્યાથી વધારે સામગ્રી સાથે જન આવવાથી મદન
મહેતા ગભરાય છે પદ સેન રાજની ઉદારતા પ્રભુ કૃપાથી
જુડીબાઇ સથે શામળશાના વીવાદ થય છે.

પ્ર. ૬—માં શામળશા તથા જુડીનો પરસ્પર પ્રેમ વીનોદ સારંગધરે
મોકલેલ જત્રાજીઓને નરસીંહરામ હુંડી લખી આપે છે. માણે-
કબાઇનું મૃત્યુ થવાથી ઇશ્વર ભજન.

પ્ર. ૭—માં કંજુસલાલ પોતાના ગોરને એક ગાયનું દાન આપી
મૃત્યુને આધીન થાય છે.

પ્ર. ૮—માં ધર્મરાજની કચેરીમાં પુણ્યનું ફળ મળતાં કંજુસલાલની
કુરતા.

પ્ર. ૯—માં શ્રી ક્ષીર સાગરમાં શેષસૈયા પર ખીરાજમાન શ્રી વીળ્લુ
ભગવાનને શરણે આવી ધર્મરાજ નિર્ભય થાય છે. કંજુસલાલને
ધર્મરાજનો શ્રાપ મળે છે તેમાંથી ઉત્તાર થવા માટે ક્યાજી
પ્રજ્ઞાનું અ.સીસ વચન.

અંક ૩જો.

પ્ર. ૧—માં શ્રી દ્વારકામાં શામળશાને રૂપે શ્રી કૃષ્ણજી નરસીંહરામે
લખેલ હુંડી વાંચી જત્રાજીઓને રૂપીઆ આપે છે.

પ્ર. ૨—માં કુર સારંગધર ભક્ત નરસીંહરામને મોહપાસમાં નાખવા
માટે કડવી વેશ્યાને મોકલે છે.

પ્ર. ૩—માં કડવી વેશ્યાને જીતેન્દ્રીય ભક્ત નરસીંહરામનો જોષ ત્યાં
જોખલા પડ્યા સાથે આવેલ પત્રવાંચી નરસીંહરામનું વડનગર
જવું.

- પ્ર. ૪—માં ઇશ્વર ભક્તિથી ઇર્ષા કરનાર કુંવરબાઇના પત્નીની કુરતી અને કુંવરબાઇની દ્રઢ ભક્તી.
- પ્ર. ૫—માં મામેરું ભરવા આવેલ. નરસીંહ ભક્તની પાણી માટે મશ્કરી થતાં પ્રભુ પાસે પાણી માગતા વરસાદ વરસાવે છે. અને માયાળુ પ્રભુ વાણીઆને વેશે કુંવરબાઇનું મામેરું ભરે છે.
- પ્ર. ૬—માં નરસીંહરામની ઉદારતા નીચ સારંગધર તથા બંસીધર પોતાના મામા સાથે નરસીંહરામને સતાવવાની તૈયારી કરે છે.
- પ્ર. ૭—માં એક પ્રેમજી નામના પટેલને ત્યાં ભજન ગાવા આવેલ નરસીંહ ભક્તને તરસ લાગવાથી શ્રી કૃષ્ણજી ભગતની મામી રૂપે આવી. પ્રેમથી પાણી પાવે છે. તે જોઇ નરસીંહરામનો મામો તથા બંસીધર તથા સારંગધર ચીડાય છે અને રાજ પાસે ફરીયાદ કરવા જાય છે.
- પ્ર. ૮—માં માંડળીક દરબારમાં નરસીંહ ભક્ત સાથે ધર્મ સંબંધી વિવાદ થાય છે તેમાં નરસીંહ ભક્તને રાજ પ્રપંચી ધારે છે. ત્યાં આવી પાપી સારંગધર તથા બંસીધર ફરીયાદ કરે છે. જેથી માંડળીક ક્રોધે ભરે છે નરસીંહ ભક્તને કેદ કરે છે.
- પ્ર. ૯—માં જેલમાં કાચા કાનને જુદામી રાજ માંડળીક ભક્ત નરસીંહરામને મારવા તૈયારી કરે છે. જેથી પ્રભુજી કેદારે રાગ છોડાવે છે. તે કેદારે રાગ ન્યાલયંદ આવી આપે છે નરસીંહ ભક્ત તે રાગ ગાય છે જેથી પ્રસન્ન થઇ પ્રભુજી પધારે છે. અને નરસીંહરામના કંઠમાં કુસુમ મંળા પહેરાવે છે સહ સહના ભાવ પ્રમાણે સહને પ્રભુજીના દર્શન થાય છે સજ્જનને શુભ વરદાન મળે છે અને ભક્ત શીરોમણી નરસીંહરામ પરમ ભક્તી થી જય પામે છે.

॥ ૐ નમઃ શિવાય ॥

શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્માનો પરમ ભક્ત

નાગર ભક્ત

નાટકનાં ગાયનો

સુત્રધાર બાળા— મંગળાચરણ

તારણ ત્રીભુવન ગોપાળ, ધારણ શીર ધરણી ભાર,
નિરંજન નિરાકાર સાકર, પ્રણતપાળ દીન દયાળ....તા૦
રમ્ય કરણી લાખી રસાળ, વેદ વંદીત વારંવાર,
મહનમાર મનસર મરાલ, ભાણુ પ્રભુ મંગળ સાર....તા૦

નટી બાળા— ૨

વૃજવન વિહારી બંસીવાળા ગીરધારી,
વિધવિધ વેષે જુગ જુગ વેષે તન ધરતા આનંદકારી....૧૦
આહીરની સંગે છીધી સારી મીત્રાચારી,
આનંદેથી ગાયો ચારી અઘહારી મોરારી.....૧૦
નાથ્યો ઠાળી નાગને કાલીદ્રિ મોઝાર,
માયો મામા કંસને જુગતે જગદાધાર;
પ્રીતે મહી માંખણ હુંટી કુંટી ખાધાં પીધાં,

એવા એવા અનેક પવીત્ર ચારીત્ર કીધાં;

પ્રણત પાળ દીન દયાળ વાહ વાહ વાહ.....૧૦

નરસિંહરામ—વૃજવત વીહારી બંસીવાળા ગીરધારી.

સા. બં. ક. મા. શા.

ત્યાં સર્વ નાગરો-- ૩

નીકળ જા તું ઘરની બહાર તફટ નરસંઘ્યાની નર
આણી દયા ઉર કરો વીચાર વાલામાં વીરૂદ્ધ થાએ અપાર
પ્રેમથી પ્રથમ પાળી પેપી દીન બાળકપર કરો શીદ ખાર
માતાશ મહેર મુકીને આ વાર.....ની૦

લકિત કરતાં છો કહો બ્રહ્મ અમોને આપ

તો પણ ત્રીકમ સગરશું હરવા સઉ સંતાપ

જાણી ચતુરાઈ જુદી સીધાઈ

જતાં જતાં જરો જુંડાઈ ભાર

વેગે સીધવો કરો નહિ વાર.....ની૦

કંજુસનાલ, ન્યાલયકંદ-- ૪

દમડા નહિ દઈ ઉડાવ દીવળીયા (ગંગા)

સાથે ન આવે દમડા મંદીર માળીઆ (મુચા પછી)

સાંઠે બુદ્ધિ નહી બાપા બકમાં બહુ તું ચુપ ચુપ આબા

ધરમ કંઈ દાંડ.....માથાકુટ કર નહિ

દમડો મારો દેવ મનું કેમ જરાય ખરચાય

દમડેલ જેતાં દીનને બેટાણુ બુંડું થાય
આવો ધરમ મન ધારતાં ખરેખર ભુમીનો ભાર છે
ડાહ્યા ને ડહાપણુ શીખાડતાં જાણું ગંગા ગમાર છે!
ખશ.....ફર ખસ દીવાળીયા.....દમડાં

કુંવરખાઈ—

૫

પામી હું પ્રીતે પુરણુ સહ શબ્દગાર
ભણું ભાવે બુધરને નીરધાર.....પામી૦
રતન જડિત હારી હીરાના અંગ નહિ ચોપાવે (માત)
અખીલ નિરંજન ભજતાં ભાવે
સંસારી સ્નેહે પાર પામે.....પામી૦
પ્રભુ નામનો પહેરી પાલતુ હરી રૂપ હીર ચીર
મોહન વરની મોહન માળા.....(માત)
ખીયરની પહેરું ધારી ધીર.....પામી૦

શ્રી કૃષ્ણ, મહાદેવ, નરસિંહરાય ૬

શીવ શીવ શીવ શાન્ત દર્શ પામી થાએ ઉર હર્ષ
વીવીધના તાપ હરણુ હર.....શીવ૦
સુખદ આપ ઘરણુ કમળ, તમે કદી નહિ મુજ સન ભ્રમર
ધન્યુ સદા આશ ચો દયાળ.....પામી૦
અહા ઇશ સહીવર ચતાર ચીવ મુજ વસો નીરવે કૃપાળ
સર્વાતરયામી ગુણ લાંડાર.....પામી૦

બ્રહ્માન સુખ તણા ભરથાર શૈલજના સ્વામી ત્રોડી જંગલ
શરણે મુને રાખો પ્રણત પાળ.....પામી૦

મી કુણુ ગાપીજન—

૭

આવો આવો બેગે આલી પ્રભુ કે સંગમે

હીલ મીલ રાસ રમો પ્યારી

હો કર કર કર સે તાલી મતવાલી;

સંગીત સુંદર આતે મુહલર રસ ખસ બનકર,

હુમ હુમ નાચે.....આવો૦

ધીકટ તીકટ કીટધ તીર કીટધા,

વાહ બની સારી, રંગત ન્યારી, હર અજમોહ, સુંદર સોહે

નટવર છબી નયનોસેં દેખી અયસો દીન કહી

ત્રીલોકી મેં ભી નહિ.....આવો૦

ગીરીવર ધાર ગાન સુન તે મુની મન મગન ન બનતા

અતી ધ્યાન સારા છુટતે.

રસ લોગી પ્રેમી રસ લુંટકો ચીત ગટ લુંટતે,

ખંસી ધારી ફેલી પ્યારી રંગ વાલી બલીહારી....આવો૦

કંબુસલાહ ન્યાસચંદ—

૮

ભગ્યો મારા કુળમાં દીવાળીઆ તું છોકરા

ભગ્યો તુંને લોભ આવો શાને અલ્યા ડોકરા

લોભ વીના લક્ષ્મીથી પટારા ભરાય નહિ

મુખા પછી સાથે બાપા આવશે એક પાઈ નહિ
હાલુલુ.....વાલુલુ.....લુલુલુલુલુલુલુલુલુલુ

જુઠીબાઇ પ્રેમકુંવર— ૯

પતિ આવો મુજ સાથે સુખથી જોખન રંમ માણો
જોખન રંમ માણો સુખેથી જોખન રંમ માણો
મુજ મન વસીયા રંગ ભર રસીયા ખસવા નહિ હઉં નાથ
બસ જાઓ દુર થાઓ લલચાવો શરમાવો
કરી ખોટી પ્રોતી કબજે કરવા મુજ કર નવ તાણો....પતિ
વશ કરીયો તેં બહાલી મુજને ખુશીથી ખરેખાત
હ્યો ચાલો કર ઝાલો મન વાલો પ્રીત પ્યાલો
હવે પીશું પ્રેમ મન હરણી તમે રાણી હું રાણો....પતિ

કપણ— ૧૦

હું કડું કામ દોડી મુદામ
નિશ દીન જન જે જપે મુજ નામ.....હું કડું
મને પરમ પ્રિય સેવક શુદ્ધ એ ધરમ ધ્યાન ધરતા
કદી અટકું નહિ ભકત નરસિંહના કઠીન કામ કરતાં....હું કડું
તણ સકલ મુજ ચરણ સેવતા હૃદય રાખી સમતા
હઉં અભય દિન દિન ઉદારજે અખીલ દોષ દમતા....હું કડું

શ્રીઓ— ૧૧

ભાણ ઉઘૈરે સોનાનો ભકત નરસિંહ ઘેર
આજે મોરલીધર મહારાજે કરી પુરેપુરી મહેર

શામળશાનારે કરમાં શ્રીફળ બહુ રૂડું શેલેરે
 માતા માણેકબાઇનું રૂંદે નેધ નેધ મનડું લેલેરે
 કુમ કુમ અક્ષત ધરી ભાળ દીક્ષીત દે શુભ પેર
 આકર વેચે હામોદર શેઠ આજે થઇ લીલાલહેર

નરસિંહરામ તથા સંત સમાજ ૧૨

પ્રભુજી પધારારે દયા દીલે ધારારે
 પીડા મારી ટાળવા હોજી.....
 વીઠલ બહુલા કરશે બે વાર લગાર (૨)
 છાનાં બધાં છીદ્રો તે ઉઘડું
 બદલો વાળવા હોજી.....પ્રભુજી
 લેતા હાથે લાકડી ગાયુંના ગોવાળ
 કાંધે કાળી કામળી ફરવા વન મેળર
 માગી માળાવુ છાશને ખાતા દીન દયાળ
 એવા ધીંગા ઘણી ઘણો રે.....વીઠલ
 આહીર સંગે ઉછર્યાં કરીયાં બે માળાપ
 માર્યાં મામા કંસને હુરીયા ભવના તાપ
 નાગર નરસિંહ વીનવે વેલા આવો બાપ
 મારાં ભગવાં મેણાં ભાંગો રે.....વીઠલ

શ્રી રામ..... શ્રી રામ..... શ્રી રામ

અંક રજો

જુહીખાઈ—

૧૩

લલાટે લખેલ ટળે નહિ લેખ

કરમે જડી જે વીધીએ રેખ.....લલાટે

સુર્યવંશી રાય રઘુવર રામ જેનું નામ

રાજ મુકી ગયા વનમાં સુત્ર રાઘવ રામ.....લલાટે

રાય હરિશ્ચંદ્રે જુએને કપટ પામી અપાર

વચનથી વેચી હીધાં છે પુત્ર પ્યારી નાર....લલાટે

નરસિંહરામ—

૧૪

ત્રીકમ તારી સાથે બાંધ્યે સ્નેહ ઝાંલીને દેમાં હવે છેહ

મેં તો સોંપી છે તુને ખારી દેહ મોરલીધર મહારાજ

જ્યારે ઉમીયા નાથે કૃપા કરી ત્યારે

ગાયો મેં ગોવિંદ ગોપાલ વીકલ વચનો તારાં સંભાળ-મેં

મોંઘો થામાં અદ્યા મીઠા મોહન મારા

નથી મેં માર્યા તારાં માને બાપ, નીવાર જલદી ત્રીવીધના

નાગર નરમધયો રંક છે હાસ તારો

તાપ-મેં

તેનેતું ંહાક્ષા શાને વીસાર સરવાળો સાંધે શામળા દયાળ-મેં

કુંવરખાઈ, શામળશા— ૧૫

શામળશા ંહાક્ષા વીરારે વાડે તુજ શોભા

શશુમારો સાચા સમજી આ ચીતમાં લોભા

ધન ધન યેની મારી શીખામણ તારી
 સાંભળતાં મનડું ચાહેરે શ્રીકૃષ્ણ સેવા
 હૈયામાં તુલસી પારારે હીરા હેમ જેવા.....શા૦
 પીતા હજો જગમાં બધે સમાન નરસીંહરામ
 શુદ્ધ લલિતથી વશ થયા સુંદર શ્યામ
 બુડી છે આ કાયા ને બુડી જગની કાયા
 મુશળ જન તેમાં મોહરે ખોટાં સુખ લેવા
 સાચા સાધુ પામેરે શ્રીકૃષ્ણ સેવા.....શા૦

ખાંડળીક—

૧૬

કેવી લે લાગી વાહ વાહ કૃષ્ણમાં
 બન્યા મગન મગન મનમાં તનમાં
 દીપી રહું નુર પુર લલિત પ્રભાવથી ધન્ય ધન્ય
 શ્રી હરી સીંધુ સેવક મેઘ જેવા જાણો જરી ધારો ન લેહ
 ચંદન તરૂં છે ચત્રભુજ સેવક વાયુ સમા ગણો ગુણીજન
 સરવર તરૂંવર સંતહયાળ પરમારથે નીજ દેહી ધરનાર
 સૃષ્ટીમાં સુભાગી સાચા સુખી માનો નીરવોલી અતી સાધુજન

૧૭

રાધા કૃષ્ણ, જાણુવતી, સત્યભામા—

ચાલો સજો શશુગાર જાઓ જાઓ પ્રાણુધાર
 માનેતીને બોલાવજો.....પ્રભુ.....મા૦

રીસ તમે રાધીકા રાણી જીવ્યો જાંબુવતી પ્રીત જાણી
સત્યભામા તમે હો શાણી

આપો વેંચી અધિકાર માગો મનોહારી નાર
આપી વચન નીલાવળે.....પ્રભુ

તેડી ચાલીસ હું શામળશાને ગીત ગાઇશ હું શામળશાને

વાયુ ઢાળીશ હું શામળશાને

વાહ વાહ છે આ.....તમ વચનો રસાળ

આનંદગી હાં.....ચાલો જગ પ્રતીપાળ

શાણુ શેવકનાં કામ સુધારજો.

કુંવરઆં શામળશા— ૧૮

ગાઇએ ગુણ ગોવીંદના ધરિયે હૃદયે ધ્યાન

માત પીતા છે સર્વના માયા રાધા દાન

હનીયા ફરીઆમાં ડુગતાને ત્રીકમ નામ તરણી

પામશે આ આધાર એ શુભ કરતાં કરણી.....હું

જગત જંજળ જુદી છેક તેનાથી છુટી

નેહથી નીત્યે કરવી ભક્તિ ઉરમાં આનંદ ભરણી

માયા મુકીને જગતી પ્રીતી ભક્તિની મગતી

ચીતમાં નીલ આણી યાચવી સેવી સુખ કરણી.....હું

સ્ત્રીઓ— ૧૯

સામેમાં બેવાઇ લાવીઆરે હાથીડા હાથે શય્યગારીઆરે,

જેસે જેસે વામુદેવના કુંવર શોભતા સુંદર જોઇ સહુ સુખ

પામીઆરે.

લાપશી છુટી રંધવનારે ધીની રેલું તે ચલાવતારે,

જમેજમે વાસુદેવના કુંવર શોભતા સુંદર જોઈ સહુ સુખ
પામીઆરે.
ઢાળે વેવાઈ રૂડા ઢાલીઆરે માથે ઓછાડ અણુમોલીઆરે,
પોઢે પોઢે વાસુદેવના કુંવર શોભતા સુંદર જોઈ સહુ સુખ
પામીઆરે.

જુઠીઆઈ કુંવરઆઈ સાહેલીઆ-ગરબો.

ગોરી ચાલો વેગે જમના ઘાટ કે ભાવે જળ ભરવા બશું આજ
ઠડાલા ગીરધારી મહારાજ
નેહથી ચારશે ઘેનું નવ લાખ કે, ગોઠીયા ગોવાળીઆ સંગીત
ઠડાલા ગીરધારી મહારાજ.

સા.—મીઠી મનહર વાંસળી—વગાડશે ગોપાળ.

મુણતાં સખી સુખ પામશું, યાશું પુરા ન્યાલ
વીધવીધ બાને રમશે રાસ કે નરવર ઉમ ગથી હો આજ
ઠડાલા ગીરધારી મહારાજ.

નીર પણ થીર થઈ જશે આશે પ્રેમ થકી પેખવા હો આજ.
ઠડાલા ગીરધારી મહારાજ.

સા.—મધુરી એની મુરતી સુરમુની ધરતા ધ્યાન.

નયણે ઠરશું નીરખીએ રાધાવર શ્રી કાન.
કાનજી કૃપા કરે તો સૈમર સુધરે સર્વેનો સંસાર
ઠડાલા ગીરધારી મહારાજ.

લાણુ તણો ઉદય થતાં ભુદરના દર્શન કરતાં સદ્ગુણ અવતાર
ઠડાલા ગીરધારી મહારાજ.

સામળશા-બુઠી—

૨૧

ગોર્ખીઃ ગીરધારીનું સગવળ સાચું સલુણી સુખધામ.
 લજન તેજું લાવેથી કરશું જપતાં સલુણી શુભ નામ
 કાયા કુડી માયા કુડી કુઠા છે જમના કામ.....ગો.
 નીરમળ ઉરમાં નેહે ખીરાજે એ રૂડા રાધાવર રયામ.
 સહાય શરણે રહીશું એ નાયને અલગેલાળ આઠે જામ.
 પીશું રામ રસ જામ દેશે આનંદ આરામ
 દીન બધુ દેશે આનંદ આરામ.....ગો.

આશયઃ—

૨૨

હવે મુને પ્રભુ નામની પ્રીત લગી
 ઉપાધી આ લવની બધી લાગીરે.....હવે.
 સ્વાર્થી આ માત પીતા ગાંધવને યેન કોઈ અંતમાં
 સાથે ન આવે
 બિના સ્વાસ્થવાળા બહુ નામી બંસીવાળા જમડાની
 જળથી છોડાવેરે.....હવે.
 હાથી ઘોડા અને માલ બળના બધા એમના એમજ રહેશે
 કુણુળ નામના જે કીરતન કરીયા હોય તો પર લોક
 પ્રાણી સુખ લેશેરે.....હવે.

અંક ત્રીજો.

મી કુણુળ

૨૩

આ ફનીયા દુઃખ રૂપ બાણી પ્રાણી જે મુજ શરણે આવેરે
 સંકટ ગેના ટાળી સત્વર આપું શુભ ગતી લાવેરે

હાકિત કરતાં ભાવે સમજે સાચું સગપણ માફં રે
 દાશ થઈ રહું તેનો નીશદ્દીન લવસાગરથી તાફં રે
 ગાતો મારા ગુણ જે ધરતો માફં ધ્યાન
 નીત્યે કરતો નેહથી તીરથ અને વૃત્તહાન
 બતો નહીં કુપંચમાં ભુક્તી મારો દાસ
 એવા દીન મુજદાશને આપું વૈકુંઠ વાસ.....આ૦

નરસીંહ ને સંતો— ૨૪

મુકી દયેને મમતા મીઠ્યા મોહી રહ્યા શું રે ભાઈ
 નથી રહ્યું રહેવાનું આ જગમાં અમર કાંઈ.....મુકી૦
 કરોડો પતિ કે જેના ભરેલા ખબના શાયા
 અધુરાં રહ્યાં છે એવા લાખોનાંય નાણાં ટાણાં
 પ્રભુના લજ્જન વિના નાણા પણ પહાણા
 તુદી જશે નકકી કાચી આ કાયાનાં તાણાં વાણા.....મુકી૦

વસંતરાય કુંવર— ૨૫

અરે છળીલાજી છોડો અલીમાન

ભાવતા નથી કેમ દીલ લગવાન.....છ૦

અલીમાની જન અવનીમાં ખુગ થયાં છે ખવાર

રાવણ સરખા રાયને રામે કીધો દાર

હટળ છટળ મુરખી દુર થા

લવરી મુકીને સમજળ

નથી જોતું મુને તારું જ્ઞાન

કુંવરખાઇ—

૨૬

હાય સીમંત શીઠ આખું માફં લાગે અકાફં રે

જનુની મરી હું જાયા છવી દુખ કયાં દયારૂં...હાં
 ખાંધવ પણ નથી મૈયરમાં મુજ
 એક પીતા તેને રાત દીવસ લાવે વાજન પ્યારૂં...હાં
 શશી વીના રજની મુની તેમ પીતાનો પ્રેમ
 જાયા તો હવે મરી નીજ માતા વીણુ ક્ષેમ.....હાં

નરસીંહરામ—

૨૭

નંદકુંવર નટવર ગીરધારી
 અલખેલા મુજ અરજ ધરી કર
 ઇચ્છા સરૂળ કરી હવે મારી.....
 નાગર વૃદ્ધ મળી મુખે હસી હસી
 ઠેકડી કરતાં ઠાલી.....
 તાળે તમારે મેઘ ખાર સદા
 વેગે વરસાવે જળ ભારી.....

સર્વ સ્ત્રી—

૨૮

આજે હવે સમુંદર ઉલટયોરે પુરાં પુણ્યેરે
 કુંવર વહુનો લાવિ તારો ચમક્યોરે.....પુરાં
 સસરા સાસુને કનેહ સંતોષ્યારે.....પુરાં
 નાગર નારિ નરને નેહ પોષ્યારે.....પુરાં

જુ—

૨૯

પ્રાણુ પછી તું નરસીંહ પ્યારો
 હુકમ ખાલવિશ નિત્ય હું તારો.....પ્રાણુ
 વાણીતર હું શેઠ તું મારો
 હેતથી ઠામો કરીશ હજારો.....પ્રાણુ

અમણીત કીધા તેં ઉપકારો

એનો કેમ હું રાખું ઉધરો.....ખાણું

નરસીંહ ને સંતો— ૩૦

જ્યોદ્ધાના લાલારે ભજનને બુલું નહિ

બાપુ બંસીવાળારે મોહ મદે ડુલું નહિ.....જ૦

ધરિ ધ્રુવે ધરણી તળે ધીરજ ધારી ટેક

પીધું પય પ્રભુ પાસથી ઉપમન્યું એ છેક

જપું જાપ જમદીશજી સુરતા સાધી એક

વિવય હિયોળેર હવે હરી બુલું નહિ.....જ૦

કરે પપૈયો પ્રીતથી પીયુ પીયુ પોકાર

પણ સરિતાના નીરનું પીયે નખુંડ લગાર

તેમ તમારા નામનો કરું સદા ઉચ્ચાર

છબીલા છોગાળારે ફરેખમાં ફુલું નહિ.....જ૦

નરસીંહરામ જીઠીખાણ કુંવરખાણ—

કાલાવાલા સુણી કોડીલા કૃષ્ણજી છેલ છબીલા

વારે ધા વેલો અલખેલારે.....ખ૦

કંસના લયથી ચોરી લાગ્યા તુને ગોકુળમાં તુજ તાત

લાલજી લક્ષ્મણ તાતના શીખી તેં ચે.યાં ગોપી ચીર નામ

નમીરો ન થા તું રસીલા.....ખ૦

મોગરા ફેરી કુસની માળા કાચા સુતરનો તાગ

ત્રીકમ તેમાં તું લોભાય શાને ખે.ટો કરે અનુરાગ

હઠ તજી આવ હઠીલા.....ક૦

માંડકાં મુને મારશે મોહન જાશે તમારી લાજ
હઠ કરી કહે હાર હરી તુને અર્પે તો છોડું હું આજ
ખચાવી તું લેજે ખેલીડા.....૩૦

નરસીંહરામ—

૩૨

હાર હૈયા વચે શુરે રાખી રહ્યા કૃપણ થયાશું કૃષ્ણ કાળા
પરણો પ્રભુ લાહરો થોડીક વારનો રૂડું ગમે તે કરો નંદલાલા
હઠીલો થઈ હવે મુખથી ન ખોલો જુઠડો મયો થું જહનાથણ
ધુતારો ધરણીધર જાણું અટકવો ન મળે તું વાતણરે
ગોકુળમાં તું બન્યો ગોવાળીઓ નવ નીત કરો ચોરણરે
ભલી ભગત શખરીના તેં તે જુઠાં પ્રાસ્યાં ખોરણરે
જય હરી જય હરી હાર આપો મુને કીરતી તુજ ભગમાંસાતી
નરસૈયો નમી નમી કહે નંદકુંવર જન્મો જન્મ ભકતી જાયી

નરસીંહરામ—

૩૩

કૃષ્ણ કોડીલા વાહવાહ ગીરધારી

રાત રસીલા વીલાવી દુઃખકારી

પ્રભાતે પધાર્યો ઠીક વીચારી.....વાહ

છુટો પડી જઈ છળીલા મુને ખુદો બજાહ દોડાવ્યો તેં પાછળ

નાથ્યો તુંને મેંતો નેહની દાસેથી તોય અંધ તોડાવ્યો તે સાંભળ

પ્રાતઃ આવ્યો ગોરીઓ ગુણ સાગર

મુકાવ્યો મરણેથી નરસૈયો નાગર.....વાહ૦

રાધે કૃષ્ણ.....શ્રીરામ.....રાધે કૃષ્ણ

સમાપ્ત

જાહેર ખખર

અમારી કંપનીનાં નાચકાં નાટકનાં ગાયનાં ચાપ
હીઓ જ્યાં અમારો મુકામ હશે ત્યાંથી નાચકી કીમતે
રોકડેના મંગાવ્યા તા મોકલવામાં આવશે.

ચોપડીનું નામ

કીમત.

બીજાનંગળ ઉદ્ધે સુદાસ	...	...	૦—૨—૦
શ્રી લલિત વિજય	...	...	૦—૨—૦
સુરેખા દરબુ	...	...	૦—૨—૦
નાગર લલિત	...	...	૦—૨—૦
ગીલમ—ગણેક	...	...	૦—૨—૦
અનહર—મેળા	...	...	૦—૨—૦
યોગ દલ્યા	...	...	૦—૨—૦
અદાશવતા—કાદમ્બરી	...	...	૦—૨—૦
બેદરે શમરીર...	...	...	૦—૨—૦
શ્રી જ્યનગી	...	...	૦—૨—૦
માતૃ પીતૃ લલિત પુંડરીક	...	...	૦—૨—૦
ઉવચી—પુરુષ...	...	...	૦—૨—૦
હિયત પદમરી...	...	...	૦—૨—૦
જ્યેષ્ઠ તેજલ	...	...	૦—૨—૦
બીજાનંગળ આદ્યશબ્દ	...	...	૦—૨—૦
નાદ્ર પ્રજા	...	...	૦—૨—૦
પ્રાણી—પ્રાચર	...	...	૦—૨—૦
કાલક—દેસરી	...	...	૦—૨—૦
ચોખ્ખાનગવા યાને ભીખ પ્રજિત	...	...	૦—૨—૦

આલીક—વી. એચ. મનીપુરીઆ એન્ડ કો.

શ્રી વિજય નીતમ નાટક સંગ્રાહ.

